

UCHWAŁA NR XVI/110/12
Rady Gminy Dubeninki
z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dubeninki na lata 2013- 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 ze zm.) w związku z art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 Nr 149, poz. 887 ze zm.) Rada Gminy Dubeninki uchwala :

- § 1. Trzyletni program wspierania rodziny w Gminie Dubeninki, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dubeninki.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Kazimierz Krahel

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY DUBENINKI NA LATA 2013-2015

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony ze względu na:

„ - dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,

- dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,
- w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.). Wpisuje się on także w założenia ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 1 pkt. 13 (tj. - Dz.U. z 2009 r. Nr175, poz. 1362 ze zm.), w myśl którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Program ten jest spójny z założeniami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Dubeninki na lata 2008-2015.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania.

Program powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Dubeninki, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze, opracowaną m.in. na podstawie danych statystycznych pochodzących ze źródeł: ewidencji ludności Urzędu Gminy w Dubeninkach, rejestrów i sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gołdapi, danych Komendy Powiatowej Policji w Gołdapi.

Adresaci programu:

- Rodziny z terenu Gminy Dubeninki przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

CELE, DZIAŁANIA, REZULTATY, ODBIORCY PROGRAMU

CEL GŁÓWNY : WSPIERANIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH W PROCESIE PRZYWRACANIA ICH ZDOLNOŚCI DO PRAWIDŁOWEGO FUNKCJONOWANIA.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne.
2. Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny.
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
4. Pomoc w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach.
5. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej.
6. Dążenie do reintegracji rodziny - poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

DZIAŁANIA

Wspieranie rodziny jest niezwykle angażującym procesem i wymaga podejścia interdyscyplinarnego, gdyż dotyczy wszystkich obszarów funkcjonowania rodziny. Obejmuje ono działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb członków rodziny, budowanie prawidłowych relacji i więzi między nimi, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego dla dzieci, zapobieganie patologiom, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych i działań naprawczych w rodzinie.

W gminie Dubeninki zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach, któremu gmina zleciła to zadanie.

Działania dotyczące celu 1: Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych poprzez pracę socjalną i badania specjalistyczne:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- praca socjalna polegająca na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, deficytów osobowościowych członków rodziny, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny.

Działania dotyczące celu 2: Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem poprzez wzmacnianie roli i funkcji rodziny:

- organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”,
- realizacja zadań promujących cechy „zdrowej rodziny”, angażowanie w te działania rodziny zagrożone dysfunkcyjnością, (pikniki rodzinne, wyjazdy integracyjne),
- promowanie korzystania ze środowiskowych form wsparcia rodziny.

Działania dotyczące celu 3: Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia:

- zapewnić rodzinom przeżywającym trudności dostęp do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego),
- zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego,
- umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę, polegającej na:
  - * opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
  - * opracowaniu, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
  - * udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
  - * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
  - * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
  - * udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
  - * wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
  - * motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
  - * udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
  - * motywowaniu do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
  - * udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
  - * podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
  - * prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
  - * prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
  - * dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny Kierownikowi GOPS,
  - * monitorowaniu funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
  - * sporządzaniu, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
  - * współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- umożliwienie rodzinom przeżywającym trudności korzystania z pomocy rodzin wspierających, które przy wsparciu asystenta rodziny pomagają w opiece i wychowywaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Działania dotyczące celu 4: Pomocy w integracji rodziny poprzez niwelowanie barier uniemożliwiających prawidłowe relacje między członkami rodziny oraz rozwiązywanie sytuacji konfliktowych w rodzinach:

- zapewnienie członkom rodziny możliwości korzystania z pomocy specjalistów, terapii w różnorodnych zakresach dysfunkcji, (terapii indywidualne, grupowe),
- organizowanie mediacji jako formy metody pomocy w rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Działania dotyczące celu 5: Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin poprzez aktywne angażowanie ich w działania ukierunkowane na poprawę swojej sytuacji bytowej:

- motywowanie członków rodziny do podjęcia działań na rzecz ograniczenia, bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii dla sprawców przemocy – współpraca z policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy, itp.
- angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach, warsztatach kształtujących umiejętności planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy, w oparciu o własne zasoby,
- organizowanie specjalistycznego wsparcia dla rodziców obejmującego kształtowanie i rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych i społecznych w celu wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, los dzieci, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz zmianę stylu wychowania dzieci, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,

Działania dotyczące celu 6: Dążenie do reintegracji rodziny- poprzez poprawę sytuacji rodzinnej umożliwiającej powrót dziecka do rodziny naturalnej i do aktywnego uczestnictwa w życiu danego środowiska społecznego.

- świadczenie pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wychowywaniu i opiece nad dziećmi w przezwyciężeniu problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną,
- pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny
- współpraca z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym w tym w szczególności z pomocą społeczną, szkołami, policją placówkami służby zdrowia, sądami w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny obejmują ponadto:

- realizację rządowych programów z zakresu wspierania rodziny,
- monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zamieszkałych na terenie gminy,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka ,placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku przedadopcyjnym.

Zakładane rezultaty realizacji programu:

- wzrost umiejętności opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Instytucje zaangażowane w realizację programu:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach,
- Urząd Gminy Dubeninki,
- Instytucje i organizacje prowadzące działania na rzecz dziecka i rodziny,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gołdapi,
- Szkoły z tereny gminy Dubeninki ,
- Gminne Centrum Kultury w Dubeninkach z punktami filialnymi.,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dubeninkach,
- Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi,
- Sąd Rejonowy w Olecku,

- Kuratorzy Sądowi,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Finansowanie

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Dubeninki, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Monitoring i ewaluacja

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora Programu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dubeninkach w celu oceniania czy Program osiąga założone cele będzie oceniał skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Kierownik o Ośrodka Pomocy Społecznej będzie przedkładał Radzie Gminy do 30 kwietnia każdego roku raport z realizacji Programu Wspierania Rodziny.